

JEGYZET

1975-ben jelent meg *Irodalmunk évszázadai* című összefoglalónk, amely azzal a szándékkal készült, hogy a jugoszláviai magyar irodalom történetéről adjon rövid, a tényeket és a jelenségeket bemutató tájékoztatót. Természetesen adódott tehát, hogy előtörténetét éppen úgy felölelte, mint ahogy jelenét is kísérte, szinte a kézirat lezárásának a pillanatáig. Hogy szükség volt egy ilyen típusú irodalomtörténeti tájékoztatóra, azt többek között az is bizonyítja, hogy szövegünk megjelent szerbhorvát nyelven is *Književnost jugoslovenskih Madara* címmel a Matica srpska kiadásában, és két kiadást ért meg (1976 és 1979). Arról is meggyőződhattünk, hogy szükséges lenne e munka tetemesen bővített, az első kiadás óta eltelt majdnem egy évtized irodalmi produkcióját is szemmel tartó, új kiadása. Ezt tartja most kezében az olvasó. A cím megváltoztatására azért került sor, mert a szerző úgy véli, az új cím pontosabban fejezi ki a könyv jellegét.

Az új kiadás kéziratát 1981. november 5-én zártuk le.

B. I.

A HARMADIK KIADÁSRÓL

Könyvünk harmadik kiadása több mint tíz évvel jelenik meg a második után, ez tette szükségessé a tetemes bővítést is, hiszen ebben az évtizedben irodalmunk tovább gyarapodott: új szerzők léptek fel, új művek születtek, de újabb tapasztalatok és ismeretek birtokába is jutottunk mind az előtörténetet képező évszázadok, mind a két világháború közötti húsz esztendő történetét illetően. Munkánk folyamán a lehetőségek szerint igyekeztünk minden friss jelenséget számon tartani, irodalomtörténeti helyét megkeresni. A történelmi események azonban úgy hozták, hogy amikor kéziratunk lezárjuk, már egy merőben új, más irodalmi helyzetben tesszük azt. A második világháború utáni Jugoszlávia, amely politikai-történelmi keretét képezte a jugoszláviai magyar irodalomnak is, megszűnt létezni, megszületett az önálló államiságú Szlovénia és Horvátország. Az 1991-ben kezdődött háború(k) pedig több, Vajdaságban dolgozó, főképpen fiatal írók arra ösztönöztek, hogy elhagyja az országot, kérjen menedékjogot, illetve telepedjék le Magyarországon. Közülük többen a Magyar Írószövetségnek nem külső,

hanem rendes tagjai immár. Mindebből következően könyvünk egy volt irodalmi korszak „fejlődéstörténetét” örökíti meg, s megjelenése egybeesik e történeti korszak lezáródásával. Egy esetleges újabb kiadás tehát már egy más képet mutató jugoszláviai magyar irodalomról ad majd áttekintést. Kéziratunk végleges változatát 1992. december 31-én zártuk le.

B. I.

E KIADÁSRÓL

Valójában negyedik kiadása ez a könyv az olvasó kezében annak, mely az 1993-ban *A jugoszláviai magyar irodalom rövid története* címmel jelent meg. Már akkor terjedelme cáfolta a címben ígért „rövid történet” minősítést, most, amikor az elmúlt hat esztendő irodalmi termését is számba vettük, tetemesen bővült a szövegünk, illő, hogy címet változtatva immár *A jugoszláviai magyar irodalom története* címen jelenjen meg. Nem „vajdaságit” írunk, mert könyvünk felöleli az 1991 előtti időszakokat is, amikor a horvátországi és szlovéniai magyar írókat is tárgyalhattuk, és segítettük őket konszolidációjukban. A szemmel látható gazdagodással párhuzamosan szegényedésről is számot kell adnunk, hiszen azok, akik eltávoztak a mai Jugoszláviából, munkásságukat nem abban az irodalmi közegben fejtik ki, mint addig tették, így újabb munkásságuk már nem épült irodalmi köztudatunkba. Megnyilatkozásaikról vagy nem, vagy nagy nehézségek árán vehetünk tudomást, ezért újabb műveik tárgyalásától eltekintettünk De közzétesszük irodalmi „vesztésglistánkat”: Svédországban él Domonkos István; Németországba költözött Ács Károly; Horvátországban maradt Holti Mária és Kalapis Rókus. Magyarországon él: Apró István, Balázs Attila, Bognár Antal, Bozsik Péter, Fehér Katalin, Fenyvesi Ottó, Fülöp Gábor, Gion Nándor, Hornyik Miklós, Kalapáti Ferenc, Ladányi István, Majoros Sándor, Mák Ferenc, P. Nagy István, Papp Tibor, Sebők Zoltán, Szathmári István, Szilágyi Károly, Szügyi Zoltán, Thomka Beáta, Turi Márta, Varga Szilveszter.

Kéziratunkat 1998. október 1-jén zártuk le.

B. I.